

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 4 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravištevno: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Naš pravi odgovor

Napram sistematičnemu zatiranju naših rojakov v Italiji moremo dati le en uspešen odgovor in to je: sistematičen odgovor celokupnega naroda.

Zunanja politika naše vlade ima in mora imeti gotove smernice, gotove ozirne, vse to moramo razumeti, če se postavimo na mednarodno stališče.

Toda v čisto gotovih slučajih se pri vseh državah vladna in narodna politika ne moreta kriti in v takih slučajih organiziran odpor celega naroda več zaleže kot najspretniša vladna politika.

Edino polje, na katerem pridemo lahko zaenkrat Italijanom do živga, je gospodarsko. Italija nujno rabi odjemalcev za svoj človeški material, s katerim ne ve kam, in za svoje proizvode. Oni dan, ko bi vsi naši trgovci sklenili, da ne naročijo niti za eno liro blaga več v Italiji, oziroma bi naše občinstvo prenehalo s kupovanjem laškega blaga, bi se morala spremeniti laška politika napram Jugoslovenom v Italiji.

Kar se tiče naseljevanja, oziroma prihajanja laških delavcev k nam, smo zaenkrat še na varnem, gorje pa, če bi naša vlada v tem vprašanju popustila. Lahko bi pričeli s sistematskim naseljevanjem, nato bi zahtevali svoje šole, njih vlada bi to zahtevala naša kot samo ob sebi umljivo in komaj bi to dosegli, ki se tok laških izseljencev, ki se sedaj vali v Južno Ameriko in Francijo, obrnil proti nam.

Ne smemo si predstavljati, da hodijo iz Italije samo revni sezonski delavci, izseljujejo se tudi premožnejše laške rodbine, ki jih domovina ne more več rediti. Ti si kupujejo v inozemstvu novo kmetijo. Tako se je v zadnjih letih v Franciji naselilo na tisoče rodbin in v dveh srežih je že skoraj polovica Italijanov.

Kot rečeno, k sreči italijanskega izseljeniškega vprašanja pri nas še ni. Če bi v tem odnehal, se Italijanov nikoli več ne odkrižamo.

Dokler pa traja zatiranje naših bračtov pod Italijo, smo jim v stanu, ako hočemo, občutno pomagati na ta način, da ne kupujemo laških izdelkov in s tem tako škodimo laški zunanji trgovini. Le potom gospodarskega boikota zaenkrat lahko vplivamo na laško vlado, da spremeni svojo politiko napram Jugoslovenom, ki jih je ugrabila njih domovini.

Nihče nas ne more siliti, da kupujemo laške proizvode! Oni naš trgovci, ki jih naroča, oni naš rojak, ki jih kupuje, vrši s tem izdajstvo na lastnem narodu.

Le predobro pa je znano, da navaden klic v časopisu prav nič ne pomaga. Treba je, da stvar sistematično propagirajo in predvsem organizirajo naša društva (pri tem mislimo predvsem na narodno-obrambna društva).

Navadna prepoved ali grožnja je v takem slučaju nezmisliva, kajti ostane le na papirju.

Treba je v teh društvenih organizirani poseben gospodarski odsek, ki najprvo iz čisto gospodarskega stališča presodi vprašanje. Najprvo je treba sestaviti (ozir. pregledati) bilanco vrst blaga, ki ga Italija uvaža k nam. Vprašanje je, ali se med tem blagom nahaja tudi blago take vrste, ki ga ni mogoče nadomestiti z importom od drugod. To je menda pred vsem južno sadje (citroni, pomaranče, fige, datlji itd.). Smotreno gospodarska akcija bi gotovo našla druge eksportne dežele tudi za to blago, saj dobivamo itak že pomaranče iz Španske in fige iz Grčije. Pri tej akciji je predvsem treba kalkulirati s cenami. Pri najmanj isti višini cen je konkurenca mogoča in bo uspešna.

Italijanskega manufakturnega blaga smo se kolikor toliko že rešili. Le vsled najhujše bede prisiljeni smo plačevali Lahom za njih slabo blago v prvih letih po prevratu nezasišne cene. Kar se pa tiče ostalega blaga, dobimo boljše drugod, zatorej proč z laškim blagom!

Narodno obrambni odsek, ki naj se bavi z organizacijo našega gospodarskega odpora, mora postati na potanko po vsem ozemlju razpredena bojna organizacija. Imeti bo morala predvsem zaupnike na carini, ki bodo točno javljali centrali imena trgovcev, ki trgujejo z Italijo in vrsto blaga, ki ga naročujejo. Treba bo nato preščitirati vzroke, zakaj ti trgovci kupujejo v Italiji, in če so enkrat vzroki odkriti, jih je treba pobijati in vsakemu takemu trgovcu osebno dati možnost, da se prepriča, da pri naročevanju blaga ne-italijanskega izvora ravno toliko lahko zasluži kot pri laškem blagu.

Upostavitev take akcije bo trajala mesece. Če jo bodo vodili pravi ljudje,

Jalov odgovor zunanjega ministra

Naš zunanji minister pravi, da nima pravice vmešavati se v notranje zadeve Italije. — Po njegovem mnenju napad na «Edinost» ne pomeni napada na Slovence.

Beograd, 10. novembra. (Izv.) Za današnje skupščinsko sejo je vladalo izredno veliko zanimanje. Naval občinstva v narodno skupščino je bil ogromen, vendar pa je policija dovolila vstop na galerijo le malemu številu ljudi. O početku seje se je opazila v skupščinski dvorani velika napetost. Odgovor zunanjega ministra dr. Ninčiča se je pričakoval z največjim zanimanjem, vendar pa so njegova izvajanja razočarala vse prisotne.

Po izvršenih formalnostih je poslanec dr. Holmjec utemeljeval svoje vprašanje zaradi dogodkov v Italiji ter naglašal, da so tamošnji naši rojaki Jugoslovenci že od početka svojega obstoja. (Burno odobravanje.) Navajal je, kako nasilje morajo prenašati Jugoslovenci v Italiji in da se ž njimi postopa popolnoma protipravno. Izrazil je pričakovanje, da bo vlada zaščitila interese našega življa v Italiji.

Za njim je govoril zunanji minister dr. Ninčič, ki je izjavil, da mu je znan napad na «Edinost» v Trstu, ravnotako pa mu je tudi znano, da ta napad ne pomeni napada na Slovence (?!). (Veliko ogorčenje. Svetozar Pribežević: Vi ste se ustrašili!) Znano mu je, da so se izgreli v Trstu izvršili proti izrečni naredbi Mussolinija. (Poslanec Smoder: Polcija pa je vse dovolila!) Radi tega incidenta je bilo aretiranih 26 fašistov. (Posl. Smoder: Potem pa so bili izpuščeni!)

Na drugi odstavek interpelacije, kaj misli vlada podvzeti v zaščito naše narodne manjšine v Italiji, je dr. Ninčič zatrjeval, da mu nobena mednarodna pogodba ne dopušča vmešavanja v notranje razmere Italije. (Velik hup. Klici: Tako govori Mussolini! Posl. dr. Zanič: »Ej, dr. Ninčič!«) Nadalje je naglašal zunanji minister, da želi naša država živeti v miru z Italijo. (Svetozar Pribežević: »Povejte, zakaj tako strahopetno govorite? Govorite svobodno!«) Dr. Ninčič je nadaljeval, da v interesu dobrih in priateljskih odnosov med našo državo in Italijo obžaluje incidente v Zagrebu in v drugih mestih. Na te besede je nastal v zbornici velik hup in silšali so se ogorčeni protesti. Hup je trajal več minut.

Po govoru zunanjega ministra dr. Ninčiča, ki je napravil zelo slab vtis na vse prisotne, je govoril poslanec dr. Pivko, ki je v početku navajal zgodovino naseljevanja slovenskih pokrajin v Primorju ter

izjavil, da se je tamošnji narod pod vplivom germanizacije ravno tako preganjal, kakor se sedaj pod Italijo. Slovenci so upali, da jim bo Italija pomagala upreti se germanizaciji zlasti med vojno, radi česar je tudi sam osnoval dobrovoljsko legijo na italijanski fronti. Po Kobaridu so slovenski polki leta 1918. v tem zaupanju zrušili avstrijsko fronto na Plavi. Za tem so Narodni sveti v Trstu, Gorici in Pulju sami pozvali v Primorje italijansko vojsko. Ta je prišla k nam z belimi zastavami, kmalu nato pa se je pričelo preganjanje našega življa s strani Italije in namesto prijateljstva so Jugoslovenci doživeli le sovraštvo. Dr. Pivko je nato omenjal požig Narodnega doma v Trstu ter druge strahovite zločine, ki jih vrši fašizem nad našim življenjem. Izjavil je, da smo sklenili sicer rapalsko pogodbo in dobili nenaravno mejo, ki pa tudi Italiji ne bo nič koristila in ki le onemogoča življenje našega obmejnega prebivalstva. Tudi pri gospodarskih pogajanjih z Italijo smo popustili na vsi črti. Obveznosti, ki smo jih prevzeli z nettunskimi dogovori, so istotako zelo težke, kar se bo najbolje videlo po njihovi ratifikaciji. Glede incidenta v t. skarni »Edinost« je naglašal, da je bil sistematičen izveden od italijanskih fašistov. Z odgovorom zunanjega ministra se ne more zadovoljiti, ker neče ničesar ukreniti v zaščito našega življa v Italiji.

Nato je govoril posl. Grga Angelino vič, ki je istotako opozarjal, da bi bilo predvsem potrebno, da se Mussolini opravi in opraviči pri naši vladi. Samo v tem slučaju bi bilo umljivo stališče, ki ga je v svojem govoru zavzel zunanji minister dr. Ninčič. To se ne pravi vmešavati se v italijanske notranje zadeve, ako pozovemo prijateljsko italijansko vlado, naj našemu narodu z jamči življenje, mir in varnost. Prijateljsko stvo z Italijo ne pomenja, da bi se tamkaj smel preganjati naš življenjski, kakor se polju bi kakemu banditu. Zato se z odgovorom zunanjega ministra ne more zadovoljiti.

Po govoru posl. Angelinovića je skupščina prešla na dnevni red ter je v debati o invalidskem zakonu govoril kot prvi posl. Dragotin Ranković. Med debato o invalidskem zakonu se je skupščinska dvorana izpraznila ter je tudi vlada odšla v svoje prostore k seji, na kateri je razpravljala o odgovoru zunanjega ministra dr. Ninčiča.

Ukinjenje ljubljanske poštne direkcije

Slovenske pošte pridejo pod Zagreb.

Beograd, 10. novembra. (Izv.) V ministrstvu pošte in brzojava razmotrivajo o redukciji poštinih uradnikov. Ministrstvo pošte ima sedaj osem ravnateljev in sicer v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Novem Sadu, Splitu, Cetinju in Skoplju. Ukinila naj bi se štiri ravnatelstva in sicer v Skoplju, na Cetinju, v Splitu in Ljubljani, tako da bi ostalo samo beogradsko za Srbijo, južno Srbijo in Crnogoro, novosadsko za Vojvodino in Srem, sarajevsko za Bosno in Hercegovino ter zagrebško za Hrvatsko, Slavonijo, Slovenijo in Dalmacijo. Ta redukcija bi imela tudi to posledico, da bi se del uradništva moral prenesti eventualno v druge resore. V poštini službi bi se obdržalo samo toliko uradnikov, kolikor je potrebno, ker smatra ministrstvo pošte in brzojava, da ima prevelik uradniški aparat. Kakor zatrjujejo, bi omenjena redukcija prinesla 60 milijonov dinarjev prihranka in s tem denarjem bi se potem zgradili novi poštni uradi v manjših krajih ter izpopolnili brzojavni promet. Ministrstvo pošte in brzojava bi se uredilo na podlagi komercializacije. — Ta vest bo izzvala v Sloveniji gotovo orkan ogorčenja in nevolje. Razmere na poštah so že sedaj neznosne, naj prično še reducirati v poštini službi uradništvo, pa dobimo pošte, kakor svoje dni v Turčiji. Opažati pa je oboben tendenco, vse višje urade spraviti iz Ljubljane. Čemu to? Smoter je jasen: okrepiti Zagreb na stroške Ljubljane!

Jugoslovenska vlada se opravičuje

Preiskava radi incidenta v Zagrebu. — Zagrebški veliki župan in policijski ravnatelj odstopita? — Prepovedan protestni shod na beogradski univerzi.

Beograd, 10. novembra. (Izv.) Notranje ministrstvo je odredilo vsem policijskim oblastem, naj preprečijo v bodoče vsakršne demonstracije proti Italiji. Po nalogu notranjega ministrstva vrši zagrebška policija strogo preiskavo zaradi zažiga italijanske zastave povodom nedeljskih demonstracij v Zagrebu. Včeraj je bilo notranje ministrstvo v neprestani zvezi s zagrebškim policijskim ravnateljem. Vladni krogi trdijo, da so zagrebške izgrede povzročili frankovci in federalisti, da bi spravili vlado v neprijeten položaj. Radičevci so sporočili radikalom, da pri manifestacijah proti Italiji niso sodelovali elementi, naklonjeni sporazumu. To pa ni točno, ker so pri manifestacijah oficijelno sodelovali tudi zastopniki

radikalov in radičevcev, zlasti na zborovanju pred vseučiliščem, kjer je vladala popolna emocijskost. Očita so zlasti skupini Hrvatskega narodnega federalističnega saveza, da je bila posebno netaktna. Šef zagrebške policije se je včeraj oprostil pri italijanskem generalnem konzulu v Zagrebu zaradi nedeljskih incidentov. Svoji je vlada tudi naročila našemu poslanstvu v Rimu, naj se oprostijo pri italijanski vladi zaradi sešega italijanske zastave v Zagrebu. Vladni krogi izjavljajo, da so zagrebški incidenti znatno oslabili naše stališče napram Italiji. Vseled sešega italijanske zastave in razbijka šip na zasebnem stanovanju italijanskega generalnega konzula je zagrebška policija aretirala šest dijakov in nekoga uradnika, proti katerim se je včeraj ves dan vodila preiskava.

Včeraj sta imela zunanji in notranji minister skupno konferenco z ministrom

predsednikom Pašićem ter je bilo ob tej priliki sklenjeno, da se izvede najenergičnejša preiskava zaradi incidentov v Zagrebu, ki so ustvarili za našo državo zelo neprijeten položaj napram Italiji. Pričakuje se, da bosta veliki župan in šef policije v Zagrebu odstavljena.

Za današnje sejo Narodne skupščine je vladalo v vseh političnih in diplomatičnih krogih veliko zanimanje. Zunanji minister dr. Ninčič je takoj po otvoritvi seje odgovoril na interpelacijo dr. Jerjave in drugih poslancev v zadevi tržaških dogodkov.

Beograd, 10. novembra. (Izv.) Rek-

Povratek Ferdinanda Koburžana v Bolgarijo?

Pred demisijo Cankova. — Vlada makedonstvujočih. — Abdikacija kralja Borisa, povratek kralja Ferdinanda in drja. Radoslavova.

Sofija, 10. nov. (Izv.) V dobro informiranih političnih krogih zatrjujejo, da se pripravila v Bolgariji velik politični prevrat. Vlada profesorja Cankova je popolnoma dogospodarila in je vprašanje najbližje bodočnosti, da poda demisijo. Politične stranke so med sabo tako nesložne, da ni pričakovati, da bi mogle odločno posesti v tok in razvoj dogodkov. Edini faktor, ki je močan dovolj, da prihaja tu v poštev, je makedonska revolucionarna organizacija, takozvani makedonstvujoči. Ti so čimtelji najbližje bodočnosti! Kot gotovo dejstvo

tor beogradske univerze je odklonil dovoljenje dijakom za prireditve protestnega shoda proti Italiji v univerzitetnih prostorih.

Zagreb, 10. novembra. (Izv.) Radi nedeljskih incidentov v Zagrebu se nahaja v policijskih zaporih še vedno 7 dijakov. Zaprati tega je sklenil akcijski odbor akademske omladine, da gre danes k velikemu šupanu in zahteva, naj se aretirani dijaki izpuste iz zapora ter vodi preiskava nadalje. V slučaju, da veliki župan ne ugoditi tej zahtevi, je dijaštvo sklenilo, da stopi ob 11. dopoldne v stavko.

je smatrati, da prevzamejo ti po odstopa kabineta Cankov, s čemer je računati morati, da ne v nekaj tednih, marveč nemara že v nekaj dneh, vso državno oblast v svoje roke. Javna tajnost je, da nameravajo v tem slučaju poklicati zopet na prestol bivšega kralja Ferdinanda. Kralj Boris bi se zaenkrat odpovedal kroni, predsedništvo ministrskega sveta pa bi prevzel dr. Radoslavov, ki je Bolgarijo zapletel v svetovno vojno na nemško-avstrijski strani in živi sedaj v prognanstvu v Nemčiji.

Fašisti demolirali jugoslovenski konzulat v Zadru

Beograd, 10. novembra. (Izv.) Po vestih, ki so došle iz zanesljivega vira, ki pa še niso oficijelno potrjene, je v Zadru italijanska fašistovska tolpa napadla naš konzulat. Vršile so se velike demonstracije proti naši državi in kakor poročajo nekatere vesti, je bil naš konzulat demoliran.

Odkrita zarota proti romunskemu kralju

Bukarešta, 10. novembra. (Izv.) Kralj je odpotoval v Galac, odkoder se je odpravil s svojo jahto v ustje Donave na lov. Za njegovo potovanje so bile ukrenjene obširne varnostne odredbe. Pri policijski raciji so izsledili v neki gostilni tajno komunistično skupino. Komunisti so se uprli policiji, na katero so pričeli streljati z revolverji. V boju je bil neki policijski stražnik ranjen. Nato je došel policiji na pomoč oddelek vojaštva. Med teroristi in vojaštvom se je razvil boj, v katerem so teroristi metali ročne granate. En vojak je bil težko ranjen. Kasneje se je posrečilo prijeti vse teroriste.

Bukarešta, 9. novembra. (Izv.) Polcija je izdala o odkritju zarote proti kralju Ferdinandu poročilo, ki pravi, da so snoči nekoliko pred povratkom kralja z lova ob ustju Donave izsledili v Galacu tajno skupino komunistov, ki so streljali na policijo in ranili enega policijskega stražnika. Dva policijska stražnika sta aretirala enega izmed teroristov, ki je nato zagnal ročno granato. Pri tem je bil en vojak ranjen. Na mesto je bil odposlan oddelek vojaštva, nakar se je posrečilo aretirati vse teroriste.

PRED DIJASKIM STRAJKOM V ZAGREBU

Zagreb, 10. novembra. (Izv.) Namesto dijaške deputacije je odšel k velikemu županu danes dopoldne prorektor univerze dr. Marko Kostrenčić, ki je zahteval, naj se izpuste radi nedeljskih incidentov včeraj aretirani dijaki, kakor tudi nadaljnih osem dijakov, ki so bili aretirani danes. Popoldne ima akcijski odbor celokupnega dijaštva sešestanek, na katerem bo sklepal z ozirom na odgovor velikega župana ali stopi dijaštvo jutri v stavko ali pa opusti vsako nadaljnjo akcijo.

IZOPRAV MUZEJ V SOFIJI

Sofija, 9. novembra. s. Neznani vlomilci so izropali zgodovinski arheološki muzej v stari mošči. Med drugimi so ukradli mnogo starinskega denarja v vrednosti več milijonov levov ter zlato sobo Aleksandra Velikega. Celotno sobo muzeja je bilo aretirano, ker je brez dvoma, da je mogla izvršiti tatvino le oseba, ki so ji znane krajevne prilike

FRANCOSKA POLITIKA V SIRIJI

Pariz, 9. novembra. (Izv.) Listi objavljajo izjavo novega vrhovnega komisarja za Sirijo Haurida Jouvéneta, ki naglašajo, da smatra kot svojo prvo dolžnost pomiriti in organizirati Sirijo, da bo mogla dobiti avto-

nomno ustavo. Francija se ne more odreči mandatu, ki ga je dobila nad Sirijo od Zveze narodov. Vrhovni komisar mora biti v Siriji razsodnik med različni narodi in zastopniki raznih verskih. Vsek napad proti tej njegovi nalogi pa se mora zatreti. Francija hoče v Siriji delovati sporazumno z Anglijo in Turčijo.

Borzna poročila

Ljubljanska borza
LESNI TRG.
Bukovi blodi in, od 35 cm prem. napr., od 3.50—4.50 m frc. Post. trs. 1 vag. 440, 440; frizi od 5—8 cm od 25—60 frc. m, trs. 1200, 1300; hrastovi dueli, 53, 60, 70, 80 mm frc. m. —, 1300; 300 m³ tramov monte 2/3 od 3/3—5/7, 1/3 od 6/7—9/11 frc. n. p. — 330.

ZITO.
Pšenica bačka 77, fco. n. p., 1 vag., denar 245, blago 245, zaklj. 245; koruza stara par. Novi Sad, blago 170, koruza umetno sušena, par. Novi Sad, blago 152.50, koruza, nova, kv. gar. Slovenija, par. Novi Sad, blago 112, koruza umetno sušena, par. Postojna, trs., blago 195, koruza stara fco. spremiška, 3 vagone, denar 145, blago 150, zaklj. 145, prosa dom., fco. prek. post., blago 215, oves dvojno rešetan, fco. slov. post., blago 170, otrobi drobni, par. Postojna, trs., blago 170, koruplir, bel, lep, fco. prek. post., denar 75; laneno seme fco. prek. post., denar 520, laneno olje, fco. Ljubljana, sod. pos., denar 1650, žolag, fco. n. p., blago 180, kostonj, divlj. n. p., denar 50, ječme, fco. n. p., denar 200; seno, sladko, stisnjeno, fco. Staj, p. blago 75, slama stisnjena blago 50.

EFEKTI.
2 1/2% drž. rent. za vojno škodo 324 ult. dec.; 7% invest. posojilo iz l. 1921 74—76; Celjska posojilnica d. d. 200—205; Ljubljanska kreditna banka 220; Merkantilna banka 100—103—102; Prva hrvatska štedionica 965; Kreditni zavod 175—185; Strojne tovarne in livarne 120; Nihag d. d. 38—40; Združeno pairnice 120—126; Stavbna družba d. d. Ljubljana 100—110; Sešir d. d. 145 do 148; 4 1/2% kom. zad. bank 20—22; 4 1/2% last. l. kr. drž. bank 20—22.

Zagrebska borza
Devize: Curih 10.588—10.938, Prag 166.69—168.69, Pariz 223—227, Newyork 56.175—56.775, London 273—275, Milan 222.67—225.07, Berlin 13.4025—13.5025, Dunaj 792—802.

Valute: dolar 55.50—56.10.
Efekti: 7% invest. pos. 1921 77—76, 2 1/2% drž. rente 321—325, 231—322, Ljubljanska kreditna banka 220, Centralna banka —, Hrv. esk. banka 122—123, Kreditna banka Zgb. 135—138, Hipotekarna banka 68 1/2—69, Jugobanka 109—110, Praštedionica 955—957.50, Slavenska banka 49—50, Eksploatacija 51—54, Drava dd. Osijek 250, Sečerača, Osijek 405, Isis dd. 60—65, Nihag 35, Gutmman 400—415, Slaveks 147, Slavonija 42—43, Trboveljska 340, Union 410—415, Vevče 120, 48—50.

Inozemske borze
Curih, 10. nov. Borza: Beograd 9.20, Pariz 20.55, London 25.15, Newyork 518.875, Milan 20.575, Prag 15.375, Dunaj 73.15.
Trst, 10. novembra Predborza: Beograd 44.725—44.80, Pariz 99.50—100, London 122.30—122.50, Newyork 25.175—25.275, Prag 74.50—75, Curih 485—488, Dunaj 350 do 360.

„Sunek z bodalom“ v nemško fronto

Senzacionalna pravda v Monakovem.

K odstopu cesarja

Da so soc. demokratje 7. novembra zahtevali odstop cesarja, je res. Rekli so, da izstopijo iz vlade, ako se ne izpolnijo vse njihove zahteve... Glede vprašanja o odstopu cesarja meni priča, da se je pri- petila generalu Grönerju v njegovi izpovedi pomota. Priča je rekel Maxu von Baden: ako hočete rešiti monarhijo kot institucijo, morate skrbeti, da cesar odide. Ako cesar ne gre, je vsa institucija pri kraju. Glede Grönerjeve zveze z Ebertom nasproti revoluciji pojasnjuje priča, da Ebert ni hotel pobiti revolucije, pač pa je mislil, kako se bo treba ubraniti proti jurisajocijem masam. Zavedajoči se proletariata je se drugače obnašal...

Najhujši strup

Bajka o sunku z bodalom je najhujši strup, na katerem Nemčija še boluje. Nemčija se je porušila, ker njeno vodstvo v hudem času ni bilo ne vojaško in ne politično tako dobro, kakor bi bilo moralo biti. Ljudstvo je izkrevnelo in je bilo vedno slabše, dočim je bil sovražnik vedno močnejši. Nj več nismo imeli ne jedi in ne pijače, zato je bilo splošno razpoloženje za konec. Ne moremo več!

Izjave izvedenca

Kot izvedenec je zaslišal tajni svetnik dr. Delbrück. Pod »sunkom z bodalom« razume on, napasti zavratno zmagovalno ali vsaj v ravnotežju se gibajočo se armado ali pa povečati že obstoječi poraz ob še trajajočem boju. Mogoče je omejitvi očiitek tudi na to, da je revolucija neugodno vplivala na premirje in mir. Pa tudi se mora priznati neugodno učinkovanje revolucio- narnega gibanja na zaključek premirja in miru.

Vojno smo izgubili s tem, da je dala ve- lika ofenziva, na katero smo stavili vse svoje upo, v marcu 1918. sicer, slavne tak- tične rezultate, pa nikakih strateških. Da ofenziva ni uspela, na tem je krivda v tež- kih pomotah vodstva. Odločilna točka je, da se ni mogla uspešno izvesti spomladan- ska ofenziva leta 1918. Od tu dalje je šlo samo za to, kaj pridoemo do mira. Po tem pa je tudi prišlo upadanje sil in sicer iz ozadja, ker ni bilo več dobrega in zanes- ljivega nadomestila...

Učinkovit nastop agitacije vidi izvede- nec šele poleti 1918. Z druge strani se po- udarja, da tiči ta agitacija že v narodnem značaju soc. demokracije. Izvedenec pravi na to: Da je bila narodna misel res prisotna v soc. demokraciji, za to ni slajnejšega spr- čevala od onega z dne 4. avgusta 1914. Kal- ti ako bi ne bilo globoko nacionalnega ču- stva v srcu teh ljudi, bi ne bil sledil nastop za vojne kredite...

Nadalje izvaja poleg drugega izvedenec, da je izvršila inicijativa za agitacijo za spo- razumni mir s strani najvišjega armad- ne vodstva. Treba preudarijo strastnost go- spodarske bede, prehrana in preskrba na fronti, prepričanje, da pridemo lahko do miru, samo če pošteno hočemo, grozovite izgube, občutek, da je zmaga nam sovraž- no fronto nedosežna, spoznanje nezadost- nega učinkovanja podmorniške vojne, po- tem spoznanje, kako je bilo javno mnenje nalagano in tudi voditelji govorice, kako prihajajo iz Amerike vedno večje mase, ka- ko ima sovražnik vedno več tankov in le- tal, ako vse to pomislimo, nam postane jas- no, da je moralo slediti iz vsega tega groz- no moralno razkrojenje fronte...

V korist Hohenzollerncem

Profesor dr. Delbrück nadaljuje: Princ Max von Baden je naznanil odstop cesarja na došlo mu brzojavko, v kateri je bilo rečeno, da se je cesar odločil za od- stop, samo oblike se to še ni dobil. Princ Max von Baden je storil prav, ker je hotel preprečiti prelivanje krvi v Berlinu, in si je stekel tako največje zasluge za Hohenzol- lernce. Ako se danes kraljevski principi svo- bodno gibljejo v deželi, je bilo to mogoče samo, ker niso bile strasti do skrajnosti na- pete, kar pa bi se bilo zgodilo potom boja.

Umikanje tožitelja

Zvezke s »sunkom z bodalom« smatra izvedenec za potvarjanje zgodovine. Strau- ka, ki toži, se že nekako umika, ker je izdala nadaljni zvezek, ki izvaja, da je razkrojeva- nje fronte pripisati tudi drugim vzrokom. Tako se ne meče več vsa krivda na socia- lno demokracijo...

Sklep samomorstva

K tezam tožene stranke pravi, da bi bi- lo treba v 8. protiteži formulirati zadnji stavek tako-le: Nastop visokomorskega brodogovja 28. oktobra 1918. proti angleški mornarici je bil sklep samomorstva, ki se ga ni smelo nadevati masi in najmanj masi pesadke na visokomorskem brodogovju. Voj- škopshiolgično tak sklep ni bil razločljiv.

O notranjem sovražniku

Odvetnik grof Pestalozza citira iz maje- vega zvezka »Südd. Monatshefte« 1924. čla- nek »Učinek sunka z bodalom«, ki trdi, da je bilo »po angleških svodočbah vsako nem- ško brodogovno podjetje tekmo vojne Angle- žem izdano, predno se je izvršilo...« Po- leg pol sveta znanj smo imeli najbolj ne- varnega sovražnika v notranosti. Ta notra- nji sovražnik je končno z zunanjimi dose- gel, da se je uničevala volja sovražnikov, pa tudi oborožene sile smatrala za vse- nemško bajko... Na podlagi materiala se lahko dokaže, da najnevarnejši vojni so- vražnik ni bila Anglija, ampak stranka ne- odvisnih socialistov... Vsako ljudstvo pri- de lahko po nesrečnih političnih, vojaških ali gospodarskih razmerah v položaj, da se nahaja trenotno nasproti nepremagljivim silam. Toda ljudstvo, v katerem eden mero- dajnih delov prebivalstva zmaga noče, pa- de v trajno suženstvo... Delbrück pravi na- to, da je bila napaka, ker se je pojmovalo sovražnika kot enotno ljudstvo. Ni dvoma, da je notranji sovražnik nevarnejši od zu- nanjega, toda sovražnik v notranosti je postal nevaren in poguben šele v trenutku, ko je imel zunanji sovražnik dejansko zmago že v rokah. Prosta resnica leži pred na- mi, da dejansko nismo sprejeli miru, ki nam je bil ponujen. »Zmaga ne hoteti, s to trditvijo se nekaj zakriva. Industrijsko de- lavstvo ni hotelo zmage zavolevalne vojne, pač pa zmago obrambnega boja...

Štrajki, odpori in izdajalci tudi drugod

Izvedenec sodni svetnik dr. L. Herz iz Berlina trdi, da so bili tudi v drugih drža- vah odporni in revolucionarni pojavi. Tako je labourska stranka v Angliji že argusta 1914. sklenila proklamacijo proti vojni. Štrajki so bili in zahtevali se je brezprekij- ski mir. V francoski armadi so nastali upori po izjavljeni ofenzivi pri Nivelu. Razpolo- ženje v delavskih krogih kaže povsodi enak temeljni značaj... Na strani sovraž- nikov tudi ni manjkalo izdajalcev. Vsak ude- leženec ogromnega, na Pariz naperjenega to- pa, je bil 24 ur pozneje nemškemu vodstvu to- čno sporočen.

Volja za obrambo do konca

Povsodi po vseh deželah so bili pri- stiši sporazumnega in zmagovalnega mira, militarizma in pacifizma, nacionalizma in internacionalizma. Povsodi je vrela v de- lavskih masah... Ali je čudno potem, da je bilo tudi v Nemčiji tako? — Ni res, da volje do zmage v Nemčiji koncem vojne ni bilo več. Ako bi se bila pristupila objava resnice, da je naš položaj še zelo ogrožen in da potrebuje polne napetosti naše sile, potem bi ne bila volja za nadaljevanje boja ponehala. Volja za obrambo je živela do konca.

Vojna izgubljena 18. julija 1918

Glede obdolžitve hujskanja in rovarstva izvaja izvedenec, da treba vprašati, kdaj je doseglo to hujskanje in rovarstvo uspeh? To zadeva vprašanje »sunka z bodalom«. Govoriti se da o sunku v fronto samo ta- krat, ako je izgubo vojne pripisati rovar- nju. Vojna je bila izgubljena, ko se je tretil ofenzivni sunek ponesrečil in je imel proti- sunk allirancev 18. julija 1918. poln uspeh. Nikdo ne more trditi in tudi ni trdil, da bi bil provzročil te poraze duh čet, ki bi bil trpel.

Nesposobnost vlade

Kapetan Fikentscher je pisal v časo- pisu »Politische und militärische Zeitfragen« glede upora v mornarici: Do polnočja morale pri mornarici bi ne bilo dostojno, kljub vsemu rovarstvu, ako bi ne bila klaverna nespo- sobnost naše vlade v političnem vodstvu ljudstva baš pri dobrih elementih posadke izpodbijal vero v zmago naše poštene stvari od tedna do tedna... Vprašanje, ali bi se bilo s preprečenjem velike pomorske bitke kaj izpremenilo v izidu vojne, treba

zanikati... Sicer pa ni bila nikaka sramota, izgubiti vojno proti petim kontinentom. Ako so zmagovalci prisilili premagance pod kavdinski larem, ne zadene očitek onih, ki so bili poraženi po junaških bojih.

Odstop cesarja

Govorilo se je tudi o tem, da so debate o odstopu cesarja učinkovale usodno. V vsem ljudstvu smo si bili na jasnem, da je nemogoče, da bi cesar po izgubljeni vojni ostal na prestolu.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA:
Začetek ob 20. uri.
Torek 10. novembra: Zagorci (generalka).
Sreda, 11. novembra: Za narodov blagor. (Premijera.) Red A.
Četrtek, 12. novembra: Zimska pravljica. Red B.
Petek, 13. novembra: Za narodov blagor. Red E.
Sobota, 14. novembra: ob 17. pop.: Ifigenija na Tavridi. Dijaška predstava. Izven.
Nedeljo, 15. novembra: ob 15. pop. Krpan mlajši. Izven. — Ob 20. zvečer: Perife- rija. Izven.
Ponedeljek, 16. novembra zaprto.
Torek, 17. novembra: Zapeljivka, premijera 25-letnica umetniškega delovanja gospe Polonice Juvanove. Izven.
OPERA:
Začetek ob 20. uri zvečer.
Torek 10. novembra: Aida. Red B.
Sreda 11. novembra: Manon. Red C.
Četrtek 12. novembra zaprto.
Petek, 13. novembra: Mrtve oči. Red D.
Sobota, 14. novembra: Povratek. Red F.
Nedelja, 15. novembra ob 15. pop. Netopir. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 16. novembra: Don Juan. Red A.

Seznam predavanj na Ljudski visoki šoli v Trbovljah

Slovesna otvoritev 15. novembra 1925. Redna predavanja od 15. novembra dalje. Kuratorji Ljudske visoke šole v Trbovljah imenovani od Zveze kulturnih društev za ljubljansko oblast v Ljubljani z odlokom št. 341 dne 1. novembra t. l. Iz Trbovlj. Predsednik: inž. Julij Pauer, rudniški ravnatelj TPD. Podpredsednik: Gustav Vodušek, bivši nadzornik in šolski ravnatelj v p. Tajnik: Anton Podbevšek, pisatelj. Blagajnik: Robert Plavšak, šolski upravitelj. Odborniki: dr. Janez Jensterle, zdravnik, dr. Tone Cizelj, zdravnik, Alojz Bučar, šolski upravitelj, gospe Dragica Grilc-Dostalova, šolska upraviteljica, gđ. Ana Lapornik, šolska upraviteljica. Iz Hrastrnika. Odborniki: inž. Friderik Drole, rudniški ravnatelj TPD. Franc Lebar, šolski upravitelj, gđ. Hermina Lunder, šolska upraviteljica. Iz Zagorja. Odborniki: inž. Franc Loskot, rudniški ravnatelj TPD, Franjo Golob, šolski upravitelj, Janko Levstik, šolski upravitelj. Program. Sistematično delo ZKD za ljubljansko oblast v Trbovljah v letu 1924/25 je povzročilo, da so pričeli krajevni činitelji razmišljati, kako se naj bi začelo delo med delavstvom nadalje- valo, vendar pa na bolj širokem temelju, da bi bili prosvetni uspehi še veliko boljši. Zaključek tega razmišljanja je bil ta, da se je osnovala Ljudska visoka šola, ka- ktere kuratorji je imenovala že omenjena ZKD. Ko je kuratorji razmišljali, kakšne smernice se naj bi dale Ljudski visoki šoli, ki mora biti po svojem pomenu šola za življenje, je bil končno soglasnega mnenja, da naj stremijo njene smernice edinele za kultiviranje človeka, ki se naj navadi samostojno misliti in ocenjevati življenje, da bo zmogel živeti v duhu drugega člo- veka in bo postal trdnega, zaokroženega značaja, na kratko individualnost. Zaradi vsega tega se je posvetila v tekočem šol- skem letu posebna pažnja domoznastvu v najširšem pomenu besede, ker »to je, če- sar nam manjka«, lahko rečemo po Grund- wigu, ustanovitelj Ljudske visoke šole na Danskem: »Profesor, učenjak, ne more bi vsakdo in tudi ni treba, toda jugosloven- ski državljani, izobraženi in kaj prida državljani bi morali biti vsi.« V seznamu predavanj, ki smo se jih namenili točno opredeliti s skupnim razmišljanjem posu- šalcev in predavateljev, so navedena samo redna predavanja, ne pa izredna, ki so bo- do tudi vršila. Redna predavanja, ki so v seznamu, se bodo vršila po možnosti vsa-

V. I. Križanovska:

V kraljestvu nesmrtnih

Roman.

Kreon se je kmalu obvladal in lotil dela, kakor da mu lepote niti ne vidi. V tem, ko je on gnetel gline in ko je Kvarta — stara vestalka, ki je morala biti vedno navzoča — navdušeno spletala girlande za Vestin oltar, sem začela ogledovati Kreona ter ga primerjati z drugimi znanimi mladimi Rimljani. Vse prednosti so bile na Grkovi strani. Stari Rimljani večinoma niso bili posebno lepi. Bili so srednje, mišičaste in krepke postave, oglatih obrazov in kodrastih las.

Kreon pa je bil visok, stasit in gibčen kakor mlada jelka. Gosti, temnoplavi kodri so obdajali njegova bela, nežna lica čisto grškega tipa. Temno-modre oči so bile čudovito nežne in čarob- ne. Izvzemli modre oči, je bil zelo sličen Narajani, in čim bolj sem ga gledala, tem bolj mi je ugajal.

Nekoč mi je prišlo na misel povedati mu, da govorim tudi grško. Bil je ves navdušen in začela sva kramljati, malo sicer — zakaj Kvarta ni bilo po volji — vendar pa dovolj, da sva se sprijaznila in prebila led. Kreon je bil tako sprten, da je znal vedno skrivaj spregovoriti z menoj in me pogledati tako, da mi je začelo srce močno utripati.

Nekoč sem opazila, da je položil Kreon svoje rodie na mizo za Kvartinim hrptom. In ko je šel

ponj, se je naenkrat ustavil, iztegnil obe roki proti stari vestalki ter jo srdito premeril od nog do gla- vce. Žile na čelu so se mu napele. Začuden sem ga gledala. Lahko si pa mislite mojo grozo, ko sem opazila, da je Kvarta zatisnila oči, naslonila glavo na mizo in zaspala.

— Kreon! Kaj si čarovnik? — sem zašepetala. — Zakaj si to storil?

Kreon se mi je naglo približal. — Zato, ker hočem vsaj za hip odstraniti to vsiljivo pričo in ti povedati. Licinija, da brez tebe ne morem več živeti, da hrepenim po tebi in da bi te rad vsaj enkrat poljubil.

V njegovih očeh je gorela strast. Predno sem mogla odgovoriti, me je objel in strastno poljubil.

Nato se je za videz mirno vrnil k delu in za- šepetala, da me obžuje in da me reši strašnega življenja v hramu s pomočjo svojega prijatelja, indijskega modrijana, ki ga je naučil hipnotizirati Kvarto. Objubil mi je, da skupaj pobegneta, če le čuti moje srce zanj to, kar čuti njegovo zame. Pristala sem na vse. Tisti hip se mi je zdelo živ- ljenje vestalke nezno in grozno. Domenila sva se, da bo Kreon čez nekaj dni zopet hipnotiziral Kvarto. Nato je mladenič zbudil Kvarto, ki men- da niti opazila ni, da je spala.

Po tem dogodku sva imela še več sličnih po- govorov, in Kreon mi je sporočil, da mu je In- dijec objubil svojo pomoč in da pobegneta z njegovo ladjo, čim prispe v Ostio. Dotlej pa da morava nekaj mesecev še potpeti

Ko je bil kip dovršen, je zbudil splošno ob- čudovanje. Oče je bil tako navdušen, da je na- ročil Kreonu, naj naredi še enega za dom ve- stalk. Prvi kip je pa dal takoj prenesti v svoj atrij.

Zdaj pa ti lahko pokažem ta kip, če hočeš.

— Kaj? Kip je v tvojih rokah? — je vzkliznil Supramati presenečeno.

— Da, v mojih! Iz nadaljnega pripovedova- nja spoznaš, kako sem ga dobila. Pojdiva.

Nara je vstala, odšla v svojo sobo, stopila k velikemu ogledalu in pritisnila na skrito proži- no. V steni so se odprla tamna vrata. Oba sta sto- pila v neko temno sobo in vrata so se takoj zo- pet zaprla.

Nato je zažarela na stropu električna luč in Supramati se je prepiral, da je v veliki, okrogli sobi brez oken. Sredi sobe je stal na visokem podstavku kip iz belega marmorja.

Supramati je v nepopisnem oduševljenju ne- hote vzkliznil. Samo roka velikega umetnika, ki jo vodi in navdahnje lubezen, lahko ustvari tako umetnino. Življenje je trpetalo v tem marmorju, ustnice so se držale na smeh, globoko izklesane oči so pa vplivale na gledalca kakor resnične velike, plave oči. Pod divnimi, izredno nežnimi gubami tunike so se skrivale klasične oblike mladega te- lesa. Umetniško drapirana halja je bila tako ten- ka in prozorna, da bi človek mislil, da je pristna tkanina.

ritmično in dinamično linijo. Stremljenje po- teh novih izrazih je zavedlo mestoma pre- daleč, da se je lepota gibov, ki so vendar vedno prvi pogoj estetičnega kretanja, in naj se to imenuje ples ali ne, umaknila sem- tertam oglatim, včasih na ostri meji med umetnostjo in njenim nasprotjem stojičim izrazom. K točnešči ilustraciji v skladbah skritih misli pripomore v nemali meri čim- najbolj primerno kostumiranje. Po mojem mnenju je ta pripomoček večalimani nepri- kladen, ker bi moral tolo brez kakršnega- koli, na zunaj vplivajočega sredstva pove- dati vse, kar si je umetnik zamislil. Seveda bi to bilo brez karakterističnih kostumov, v božanski nagoti, dokaj težje. Vleku treba priznati, da je duhovit, globoko premišlja- joč umetnik — plesalec, stremel po najvišjih ciljih in da je našel v svoji nadarjeni učenki sebe vredno družico. Njegovo telo kaže fino kulturo vseh partij. Prav dobra je tudi nje- gova učenka. Nekateri deli njenih nog so morda zbog prevelike trenaže mišično pre- več razviti, vendar pa plesalke to niti naj- manj ne ovira pri prednašanju najbolj pro- finih telesnih izrazov. Publiku je pri »Sli- kah z razstave« bila mestoma hladna, ker vsled teme ni mogla slediti tiskanemu pro- gramu, pa tudi brez komentarja ni mogla vseh slik razumeti. Priznati pa je treba, da ilustriranje teh Musorgskega slik ni tako enostavno, kakor bi povprečen gledalec to mislil. Iz ostalega programa so najbolj ogre- lele one točke, kjer je prišel do veljave ples v običajnem smislu svojega pomena, na primer v prav subtilnem, zares lepem »Ve- trčku«, Kekuoku« in »Srbskemu plesu«. — Originalni in zelo slikoviti kostumi F. Kra- lja so umetniške kreacije svoje vrste in de- lajo čast tudi ateljeju Seljakove. Omeniti treba tudi dovolj umetniško klavirsko po- davanje posamičnih pjes. Publike, kakor re- čeno, je bilo mnogo, predvsem zlasti navdu- šenih prijateljev in lepoteželne mladine. Verujem, da so bili zadovoljni vsi z večer- najim večerom. Slišim, da se umetnika ho- četa napotiti s svojim programom v Zagreb, Beograd itd. Želim jima najlepših uspehov.

— Recitacijski večer v ponedeljek na šentjakobskem odru. Splošna nezadovolj- nost s sedanji razmerami v naši literaturi in kulturi sploh je dala povod za recitacijski večer, ki se je vršil dne 9. t. m. na šentja- kobskem gledališkem odru. Prireditelj, med katerimi je prevzel vlogo nekakega tolm- ača umetniških stremljenj stud. phil. Srečko Kosovel, so povedali v glavnem to, da se zavedajo duševne krize sodobnega last- nega duševnega življenja, kar se pozna tu- di v kulturnih zavodih: v gledališču, na uni- verzit in drugod. Po tem, deloma cankarijs- ko pobarvanem, vendar še dosti zanosnem predavanju je sledilo čitanje pesmi, črtic ter odlomkov v prozi in dramski obliki. Recit- aciji so g. g.: Silvester Škerl, Ivo Gra- hor, Vinko Košak, Janez Zagar in Sre- čko Kosovel. Branje je bilo s prav ma- lenkimi utrkami dolgovzno, utrudljivo in prazno. — Nocojšnji recitacijski večer, na katerem nastopijo g. g.: Milan Pirnat, Janez Zagar, Slavko Jan in Ciril De- bevec s prednašanjem odlomkov iz res- ničnih pesnikov, obeta nekaj prav zanimivih točk. Na sporedu so: Prešeren (Uvod h »Krstu pri Savici«), Fran Levstik (Ubežni kralj), Ivan Cankar (Fant je videl rožo, Pohujšanje v dolini šentflorjanski), Zupan- čič (Z vlakom, Naše pismo), Novčan (Maitre bourreau), Sophokles (Oidipus), Shake- speare (Hamlet) in Schiller (Marija Stuart) itd. Program tega večera sam na sebi pri- poroča prireditelj, ki se vrši ob 20. v Flori- janski ulici.

— Prva dijaška predstava v letošnji se- zoni bo v soboto, dne 14. t. m. ob 4. ur popoldne v ljubljanskem dramskem gleda- lišču. Uprižori se Goethejeva dramska pes- nitev »Ifigenja na Tavridi«. Cene za to predstavo so znatno znižane ter bodo list- ki v predprodnji od četrta dalje pri dnevi- blagajni v operi. Predstava je namenjena v prvi vrsti mladini srednjih in strokov- nih šol, vabljeni pa je tudi ostalo občin- stvo.

— Petdesetletnica Cankarjevega roj- stva. Tekom te sezone poteka 50 let, kar je bil rojen eden največjih slovenskih pisate- ljev in dramatikov Ivan Cankar. Narodni gledališče v Ljubljani se bo spominjalo te obletnice z uprizoritvijo nekaterih pokoj- nihkih del. Prvo pride na vrsto dne 11. t. m. Uprižori se v novi zasedbi in režiji sa- tirična komedija »Za narodov blagor«. Po- zneje v sezoni bodo sledili »Hlapci« in po- možnost »Lepa Vida«. Na repertoarju se ostane še nadalje pisateljeva farsa »Pohuj- šanje v dolini šentflorjanski«.

Supramati se je z drhtečim srcem zagledal v ta kip. Zdel se mu je zelo znan. Ponovil se je pri njem isti fenomen, kakor takrat, ko je prvič zagledal Ebramarja. Tisti hip so se pojavile v njegovem spominu v nekem nepojmljivem kaosu slike neznanih mest, sob in oseb.

Supramati je skušal premagati to mučno ču- stvo in zato se je še bolj zagledal v kip. Da, to je bil Narin obraz, izklesan do najmanjših poteze. In vendar je bila neka razlika, ki je ni mogel ugotoviti. Je-li shujšala ali pa se je spremenil izraz na njenem obrazu, vsekakor pa ni bilo zdaj v njenih potezah več tiste čarobnosti, ki se je poznala na marmornatem obrazu.

— Nara! Si ni nisi! — je zašepetala.

Nara je zadržala in dvignila glavo. — Res je! Nara sem, toda ne več Licinija. V mojih potezah ni več mladostne brezbriznosti in tudi v duši ni več tiste svežosti, ki je pozabila na minulo, ne pozna bodočnosti in se pod zaščito vestalke nedolžno naslaja nad sedanjostjo. Zdaj je pa v mojih očeh kljub lepoti grenkoba težkih preizkušenj, ki sem jih morala prestopiti tekom sto- letij. Izgubila sem najdražje življenjske darove: veselje do sedanosti in zaupanje v bodočnost. Mi- nulost mi ne gre iz spomina, njene rane in brid- kosti ostanejo vedno žive. Znana mi je bodoč- nost in sedanost me več ne veseli. Zdaj pa poj- diva! Nadaljevati hočem svojo povest, ker bi jo rada danes končala

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 10. novembra 1925.

Kočevsko šolsko vprašanje.

Klerikalizem je bil še vedno in dosledno nepošten in lažljiv. Vsa gnolba človeške notranje sprijenosti spremila vsa dejanja in nehanja oseb in strank, ki jih politično vodi klerikalizem.

Nosilec nacionalne nemške politike, ki je bila protivna naši jugoslovenski državi, je bil od nekdaj nemški kočevski učitelj. Po prevratu se je tu pod šolsko in farovsko egido snovala »Kočevska republika« in klicala zunanji svet na pomoč. V znani kočevski himni so nanizane vse protidržavne tendence nemške inteligence na Kočevskem. Mali jezikovni otok — 10.000 Nemcev — brez močnejše gospodarske osnove — in klerikalni slovenski narod, prebujen in prosvetljen po sveti katoški cerkvi, kot pravi SLS, ni bil sposoben tekmo 100 let narodno asimilirati teh par tisoč Nemcev. Po tem presoja nacionalno prodirajočo moč cerkve in klerikalizma.

To vprašanje je sestavno pričela reševati prosvetna uprava pod vodstvom dr. Pestotnika, ki ga klerikalizem toliko sovraži, da bi ga rad vstopil v žilice vode. Po njegovi inicijativi so se bavile s kočevskim vprašanjem v vidika nacionalnega šolstva in prosvete ankete šolnikov in manjšinskih delavcev in so bili napravljeni primerni sklepi v interesu nacionalne in državne stvari.

Pa pride SLS. Sklene, da treba ta pokret, ki ga odobravaljo vsi zavedni Slovenci na Kočevskem, ostaviti, da treba vseh 20 nacionalnih nemških učiteljev in učitelje zopet poklicati na Kočevsko. Doslej so se po zaslugi SLS že vrstile tri učne osebe (Moditz, Hren, Suschterstschitz), druge skoro gotovo še pridejo.

Za protinacionalno politiko na Kočevskem delamo odgovorno celokupno delegacijo in ves izvršilni odbor SLS.

Napredno javnost pa samo opozarjamo, da naj pri klerikalizmu zna dobro in kritično ločiti besede in dejanja: Na Kočevskem vpostavlja nemštvo, v Ljubljani manifestira proti fašizmu, ubil je Simona Gregorčiča in druge, po njegovi smrti pravijo: bil je umetnik, naš je bil z vso dušo. Hinaščina in laž sega tudi na druga polja: snujejo se centralne dijaške podporne akcije, po tistem pa klerikalizem daje svojim ljudem navodila, da naj podpirajo edino le dijaštvo, ki je organizirano v klerikalnih društvih. V zadnjem času krakirajo klerikalci po Ljubljani s prodajo nekih srečk za revne dijake. To je čisto klerikalna zadeva, pri prodaji pa lažejo, da je to podjetje naprednega in nacionalnega dijaštva.

Klerikalizem je in ostane na vseh polih udeleževanja dosleden sam sebi: prevara, zvrtost, laž, zahrbtnost, nasilnost so temeljne poteze v načinu delovanja. Zato se držimo slovenski nacionalisti in naprednjaki Havličkovega gesla: Nič jim ne verui, nič jim ne daj!

— Ogorčenje med kočevskimi Slovenci proti posl. Skulju. Iz Kočevja nam pišejo: Sobotni uvodnik »Slovenskega Naroda«, da prodaja klerikalni poslanec Skulj življenjske interese in bodočnost kočevskega Slovenstva za nemške krogljice, je povzročil v vseh tukajšnjih narodnih krogih resno vznemirjenje, ki prehaja v ogorčenje. Kočevski pristaši SLS izjavljajo, da ne morejo verjeti, da si je poslanec Skulj drznil mistificirati ministra, ker prestavitelj bivših pangermanskih učiteljev iz nemškega v neškodljivo slovensko ozemlje zahteva tudi eminenten državni interes, s katerim se skladajo nacionalni interesi in soglašajo vsi narodni Slovenci brez razlike strank. Pri tem razpoloženju je odpoval v nedeljo v Beograd kočevski župan dr. Sajovic, ki ima poleg intervencije za železniško zvezo tudi nalogo, da se na merodajnem mestu v Beogradu informira, če je Skuljeva intervencija v prilog pangermanskih učiteljev pri ministru Vučkoviću dejstvo ali ne.

— Komisija Društva narodov v Beogradu. Včeraj popoldne je priselja v Beograd komisija Društva narodov, ki bo vodila preiskavo o grško - bolgarskem konfliktu. Na kolodvoru so jo sprejeli zastopniki zunanje ministrstva in inozemskih poslanstev. Člani komisije so se nastanili v hotelu »Palace«. Danes so odpovali na grško - bolgarsko mejo.

— Odlikovanje. Z ukazom ministrstva prosvete je odlikovana z redom sv. Save četrti vrste miss Lady Cunard iz Benetk.

— Nove nabave za bolnice. Ministrstvo narodnega zdravja je odobrilo večje kredite za nove nabave zdravstvenega materiala in instrumentov, ki se bodo razdelili bolnicam.

— Konferenca združenja rezervnih častnikov. V nedeljo popoldne je v Beogradu kratko konferenco. Po diskusiji o invalidskem zakonu so rezervni častniki delegirali člana uprave inž. Kotljiča za pogajanja s klubom bivših aktivnih častnikov - vojni invalidov, da se doseže skupen nastop glede remedure invalidskega zakona v prid obojem skupinama.

— Posnemanja vredno. Ljubljanski mešan je poslal Jugoslovenski Matici dopisnico sledeče vsebine: »Z ozirom na nesramni atentat lahonov na listarno »Edinost« v Trstu pravljam svoj pristop k Jugoslovenski Matici. Kratak, a silno umesten odgovor. Živeli posnemalci!

— Davek na ručno delo. Pišejo nam: Naša davčna oblast si je vzela nedoma patent na to, da moramo plačevati davke vedno nazaj. Kie naj si uboga služinčad vzame

denar, da plača davek kar za sedem mesecev nazaj, a ker je za njo odgovoren gospodar, nastane pri večini njih isto vprašanje. Gospodari imajo, razen bogatašev, tako pičle dohodka, da bi najraje svojo služkinjo ali hlapca odpustili, ko bi le mogli izhajati brez njih, služinčad pa si zasluži komaj za obleko in obutev. To je nezasišano! Najznačilnejše pri vsem tem pa je to, da moramo prilago kolkovati s 5 Din. Torej ista krivična taksa, kakor pri napovedi dohodka.

— Nova glavna agrarna poverjenštva. Ministrstvo agrarne reforme je obveščeno, da so se nanovo otvorila glavna agrarna poverjenštva v Splitu in na Cetinju. Začasnega šefa agrarnega poverjenštva v Splitu je postavljen g. Milčič. V ministrstvu se pripravljajo ukaz o postavljanju potrebnega osebja.

— Kulturnoprosvetna akcija med delavstvom. Te dni se je vršila konferenca predstavnikov centralne uprave ujedinjenih delavskih sindikatov in glavnega tajništva delavskih zbornic, na kateri se je razpravljalo o kulturnoprosvetni akciji med delavstvom. Izbran je poseben odbor, kojega naloga je izdelati podroben načrt te akcije.

— Iz Vač pri Litiji nam poročajo: Dne 8. t. m. je za vedno zatislil svoje trudne oči posestnik Janez Kimovec, tast tajnika poštne direkcije v Ljubljani Frana Matjana, v visoki starosti 85 let. Bil je mož starega kova, plemenitega srca in kremenitega značaja. Mož je stal celo svoje življenje v vrstah naprednjakov. Bodi možu - značaju ohranjen časten spomin!

— Hrasnik. Kam 15. novembra t. l. Brez razlike vsi v Narodni dom, kjer vzporedi dramatični odsek vojnih invalidov, podružnica Ljubljana, ob 4. popoldne veselo igra »Tit Grom«. Po predstavi prosta zabava s plesom, šaljiva pošta ter licitacija živga prešeka. Zabave željni pridejo na svoj račun. Dobiček te prireditve je namenjen podpornemu skladu v prid božičnice svojim rednim članom in članicam. Zatorej vsi na invalidsko prireditev, da s tem pomagata ubogim žrtvam, ki s solzami očmi prosijo podpore in usmiljenja. Prosimo obile udeležbe. — Odbor. 1020/n

— Izkaz o stanju hranilnih vlog. Finančna delegacija objavlja, da izide »Izkaz o stanju hranilnih vlog (po knjižicah in v tekočih računih) pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji za tretje četrtletje 1925« v eni prihodnjih števil Uradnega lista.

— Tiskovna pravda med radičevci in disidentii. V Zagrebu se je včeraj pričela tiskovna pravda na tožbo urednika Radičevega »Doma« Rudolfa Hercega proti odgovornemu uredniku »Republikanske Slobode«, glasila Radičevih disidentov, ki je pisala o Hercegu, da je plagijator. Obtoženi odgovorni urednik »Republikanske Slobode« je predlagal sodišču, naj se zaslusijo strokovnjaki, jeli Herceg v istini plagijator. Sodišče je predlog sprejelo in je bila razprava v to svrhu preložena.

— Ljudska nalivnost. V selu Bibina je seljak Vinko Civič odšel k nekemu mazaču, da ga reši revmatizma. Mazač mu je svedoval, da naj noge drži tri ure v gnoju. Gnoj mu je izžgal noge in napravil tako težke rane, da je lahkoverni seljak vsled zastrupljenja krvi umrl.

— Zopet smrtna obsodba v Bjelovarju. V pomladi leta 1920. je bil izvršen roparski umor v selu Gornje Plavice pri Bjelovarju nad zakoncem Ivanom in Amalijo Golubič, ki sta imela gostilno v omenjenem kraju. Dne 22. marca so ju našli mrtva. Bila sta nasilno umorjena ter jima je morilec prezeval vrat. Sum je padel na odpuščenega narednika Miloša Maksimovića, proti kateremu so kazale vse indicije. Maksimović je simuliral blaznost in odpravil so ga v norišnico Stenjevec na motrenje. Od tu je pobegnil in se skrival v Srbiji, kjer je zagrešil nov zločin. Tu so ga prijeli in odpravili nazaj v Bjelovar. Pri ponovni razpravi je zanimal vsako krivdo, vendar so bili dokazi proti njemu takšni, da ga je sodišče spoznalo za krivim in ga obsodilo na smrt na veselili.

— Kapetan Carlier prepeljan v Požarevac. Kakor znano, je bil francoski kapetan Carlier radi umora švicarskega trgovca Isellija obsojen pred beogradskim sodiščem na 20 let ječe. Sedaj je bil prepeljan v zapore v Požarevac. Carlier se vedno trdi, da je nedolžen. Pusti si rasti brado in pravi, da si jo ne da obriti, dokler se ne izkaže njegova nedolžnost.

Iz Ljubljane

— Novoimenovani honorarni nastavniki. Juristične fakultete g. vladni svetnik dr. Rudolf Andrejka ima v četrtek 12. t. m. ob 18. v zbornici dvorani univerze svoje nastopno predavanje: Nove razvojne smeri v našem upravnem postopanju.

— Vprašanje ljubljanskega kolodvora. Pred nedavnimi časom je priobčil »Slov. Narod« članek o vprašanju ljubljanskega kolodvora. Točnim izražanjem in utemeljenim predlogom članarja mora porditi vsakdo, ki mu je procvit Ljubljane na srcu. Le v eni točki bi si dovolil staviti spreminjalni predlog. Članar omenjačje čisto pravilno načrte za prestavitve glavnega kolodvora na ljubljansko polje za fantastične že iz finančnih ozirov in se zavzema za to, da ostane glavni kolodvor tam, kjer je, a da se ga modernizira in temeljito predela, tako da ostane osebni kolodvor v centru Ljubljane na sedanjem mestu, karilnice da se prenesejo v Sisko ob Kamniško progo, tovarni kolodvor pa premesti v Zalog. Vsemu je pritril iz utemeljenih, pa tudi nujnih razlogov. Le glede osebnega kolodvora bi bilo bolj priporočljivo, da se zgradi povsem novo moderno poslopje z glavnim vhodom v osi sedaj tako lepo urejene Miklošičeve ceste, staro poslopje pa porabi za druge namene, pisarne ali za stanovanja železničarjev. Za

ново kolodvorsko poslopje je tu dovolj prostora, saj bi segalo lahko do Dunajske ceste, kjer bi imelo biti drugo glavno proleže s primernim trgov pred njim. Progo bi bilo treba pogrezati pod zemljo ali pa dvigniti nad cestni nivo, tako da bi postal prehod čez železniški tir na Dunajski cesti že enkrat prost in neoviran. Zeleti je res, da se končno prestopi od besed do dejanj. To vprašanje ne sme več izginiti z dnevnega reda in se mora rešiti v najkrajšem času. Zahteva to interes Ljubljane in narasčajoči promet. Ljubljana mora postati središče tujeskega prometa v naši alpski Sloveniji. Od tu vodijo stranske proge in ste v ostrija naših planin, v Kamniško Bistrico, na Jezersko, na Ljubelj, na Bled, v Bohinj in Kranjsko goro. V dobi avtomobilizma iščejo tuji udobnejši bivališče v večjih centrih, odkoder jim je z avtom seveda le zabava, voziti se na izlete na točke, sloveče po svojih naravnih krasotah. Toda ti centri morajo razpolagati z udobnimi prometnimi napravami, pred vsem tudi z modernimi kolodvori. Treba bo pa tudi prilagoditi vozni red zahtevam po pospeševanju tujeskega prometa, kakor to dela na pr. Italiji, kjer si tujec rad, pa tudi prisiljen ogleda važnejša mesta med več ur dolgimi postanki vlakov. — S.S.

— Pozor rodoljublji! Šentpeterska moška in ženska podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda priredi v nedeljo 15. t. m. običajni Martinov večer v vseh restavracijskih prostorih g. I. Majdiča na glavnem kolodvoru. Spored zelo bogat. Začetek ob 19., konec ob 2. uri. Vstop prost. Pridite! 1919/n

Iz Celja

— c Sestanek članov SDS v Celju - Okolič bo v četrtek 12. t. m. pri Neradu v Gaborju.

— c Nemški otroški vrtec nameravajo, kakor se čuje, osnovati celjski posilnenci v evangelijskem župnišču. Samo če bodo našli kaj nemških otrok.

— c Za olepšanje mesta. Pred palačo hrvatske štedionice urejujejo cesto. Napravili bodo tudi hodnik za pešce ter zasadili mali park za železnico. Ta del mesta bo zelo čeden in ličen.

— c Invalidsko protestno zborovanje. V nedeljo popoldne so zborovali v celjskem Narodnem domu invalidi. Protestiralo se je proti nameravanemu invalidskemu zakonu. Zborovanje je vodil g. Finžgar iz Celja. Gospod Štefe iz Ljubljane je govoril o obliži zahtevah in težnjah invalidov, gospod Tomc je tolmačil načrt zakona in predlagal spremembe, g. Bonac pa je nastopil kot zastopnik Zveze bivših vojakov in izrazil solidarnost z invalidi. Z zborovanja je bila poslana kralju zahvalna brožavka, sklenjena pa je bila tudi primerna resolucija in poslana ministru za socialno politiko ter vsem skupščinskim klubom.

— c Smrtna kosa. V javni bolnici sta preminili 40letna gospa Amalija Jelen, soproga policijskega detektiva, ter 40letna Ana Hajnšek, žena posestnika od Sv. Eme. N. m. p.!

— c Gledališče. V petek 13. t. m. se vzporedi Molierova komedija »Prevarani soproge«.

— c Celonočno telefonsko službo nameravajo v kratkem uvesti v Celju. S tem bi bilo ustrezno željam in potrebam našega prebivalstva.

— c Policija je aretirala brezposelnega plesarskega pomočnika I. Pirovca, ki se je v soboto ponoči splazil v poslopje srekega poglavarstva ter si hotel tam dati opraviti. Bil pa je pravočasno pregan po hišnici.

— c Proračun okoliške občine celjske za leto 1926. Skupni stroški so predvideni za Din 568.100, dohodki za Din 139.500. Kredit za novo šolo je iz proračuna izločen. Sklene se naprositi davčno oblastvo, da sestavi seznam davčnih obvezancev okoliške občine in sicer ločeno z ozirom na najemniški in direktni davek. V prihodnji občinski seji se bo sklepalo o enkratnem kritju stroškov za novo šolo. Proračunski primanjilja Din 428.600 naj se krije s 300% doklado na vse davke, z 260% doklado na užitino od vina in vinskoga mošta ter z občinskimi taksi.

— c Enorazredno osnovno šolo v Svetini nad Celjem bodo razširili v dvorazrednico.

Monstre proces na Cetinju

Pred sodiščem na Cetinju se vrši pravcati monstre proces proti 43 osebam, obdolženim raznih zločinov in umorov. Na podlagi amnestije kralja Aleksandra povodom njegovega bivanja v Crni gori so bili pomiloščeni vsi odmetniki, razen onih, ki so zagrešili težje zločine.

Vseh 43 obtožencev je obdolženih 12 umorov ter več poskušanih umorov. Med žrtvami odmetnikov sta bila tudi vojak Stjepo Vugrić in orožnik Dušan Vučković. Vsi ostali, ki so bili umorjeni, 10 po številu, so bili seljaki iz raznih krajev Črne gore. Umorjeni so bili med drugim Jarja in Ilija Božović, Ivo Mihajlović, Pavle Popović in drugi. Odmetniki so svoje žrtve ubili v borbi ali jih pa zveržnko mučili.

Obtoženi so razdeljeni v dve skupini, ena šteje 29, druga 14 odmetnikov. Sestavljena sta tudi dva senata. Obtoženec pa brani šest odvetnikov. Med obtoženci je tudi mladenka Stojka Marković, adoptivna hčerka proslulega odvetnika dr. Vukašina Markovića. Njo in nekega dečka, bivšega gimnazijalca, je Marković zavlekel med odmetnike. Oba sta obtožena soudeležbe pri treh umorih v piperski občini. Stojka in gimnazijalec sta bila prijeta že leta 1923 povodom borbe z orožniki. Dr. Vukašin, ki je deco zapeljal, je pobegnil, dočim se imajo njegove žrtve zagovarjati radi zločinov. c.

jih inicijator je bil on, sedi on sedaj na varnem v tujini.

Za proces vlada na Cetinju veliko zanimanje. Zaslanihni bo več sto prič. Razprava bo trajala najmanj do marca 1916.

Sokol

— Sokolsko društvo v Štepanji vasi vabi vse brate in sestre, ki se nameravajo udeležiti Vsesokolskega zleta v Pragi, na članski sestanek, ki se bo vršil v četrtek dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer pri bratu Ant. Novaku. Zdravo. — Odbor.

— Sokolska društva in srednje šole. Povodom sklepa ministrstva prosvete, s katerim se uničuje prejšnji sklep ministrstva, ki je zabranjeval vstop srednješolcev v vrste Hrvatskega Sokola, je predložilo nekoliko oblastnih šolskih inšpektorjev prosvetnemu ministru, da zabrani sodelovanje srednješolske omladine v vseh sokolskih društvih. Mesto tega naj bi se povišalo število telovadnih ur in razširila fizična kultura na sednjih šolah.

— Sokolska skupščina v Šibeniku. Dne 22. novembra se vrši v Šibeniku velika sokolska skupščina župe Šibenik-Zadar. Na skupščini bodo sodelovala vsa društva, ki so včlanjena v ti župi.

Sport

Jugoslovenska zmaga v Napolju

O tej zmagi nam javljajo tele podrobnosti: Za tekmo je vladalo v Napolju izredno zanimanje. Poset je bil za tamkajšnje razmere rekord. Ko je stopilo jugoslovensko moštvo na igrišče, je zaigrala vojaška godba italijanske in jugoslovenske himne. Tudi po končani tekmi je godba zaigrala obe himni. V operi se je dan pred tekmo vršila svečana predstava v počast jugoslovenske reprezentance, po tekmi pa banket, ki ga je priredil župan mesta Napolj. V prvem polčasu igrajo Jugoslovenci z vetrom. Najprvo napadejo Italijani z Battlanom na čelu, jugoslovenska obramba odbije v korn. Nadaljnji italijanski napadi razpadejo ob naši obrambi. Dvakrat zaporedoma se odlikuje vratar Fridrih. Hands srednjega našega halfa strelja Ferraris. Fridrih ujame. Sedaj pritiskajo Jugoslovenci. Nevarne inkurzije desne spojke Benčić reši branilec Metel. Slede izmenični napadi, italijanski napad napreduje po levi strani, jugoslovenski protinapadi pa se vrste po desni strani (Benčić). V 10. minuti prodre jugoslovenska leva spojka, obide obrambo in pripravila udar. Vratar Pelvi sname žogo z nog in reši že obupno situacijo. Slede padci. V 18. minuti kazenski strel proti Italiji, nato padec igrača Cisijsa, ki mu sledi italijanska ofenziva. Pojačani veter ovira visoko italijansko igro. Benčić strelja v gornjo prečko. Ofenzivni sunek Italijanov brez uspeha. V 37. minuti doda Fridrih Benčić, ki upripori bliskovit napad. Benčić privabi obrambo, odda na levo prostemu Petkoviću, ki strelja neubranljivo. Novi napadi s čudežno obrambo sigurnega gola od strani italijanskega vratarja Pelvija. Italijansko moštvo nastopa v drugem polčasu v novi postavi. Začetkoma hrani Pelvi nevaren Benčićev šut. Fridrih zadriži žogo predlogo (italijansko pravilo). Sodnik odredi indirektni strel. Strelja Ferraris, gol sedl, pr pa še živiga sodnik, ker se žoga ni dotaknila drugega igralca. Pri obnovitvi ujame Fridrih. — Sledi drugi kazenski strel proti gostom, brez uspeha. V 13. minuti odda obramba jugoslovenskemu napadu žogo, Benčić vodi napad, odda v stiski žogo na desno krilo, ki ogroženo premene na levo, kjer strelja Petković neubranljivo drugi gol. Občinstvo in igralci obupajo nad zmago. V 25. minuti italijanski napad, kojega zaključno fazo izgreši Battlana čisto blizu gola. Sledi lepa izmenična igra, pri čemer se odlikujeta obrambi. V 28. minuti napadalec Rossi povzroči jugosloven. korn. Sledi gneča pred jugoslovenskimi vrati. Bianchi strelja ostro, pa visoko. Benčić ujame Fridrihovo žogo, steče, predriblja celo polje in strelja iz največje bližine. Tretji jugoslovenski gol. Italijani napadejo, da rešijo čast. Kljub velikim plemenitim naporom (kakor pravijo italijanska poročila), gola ni. Jugosloveni napadajo novarno. Na koncu zopet napad Italijanov. Naš branilec podloži nogo, sledi enajstmetrovka, ki jo spremeni Corbions, kljub prekrasnemu Fridrihovemu plongeonu. Po tekmi burni aplavzi ob himnah obeh držav obema moštvoma. Občinstvo se je vedlo napram Jugoslovenom kavalirsko. Poset 12.000. — Kakor znano, je svoj čas Južna Italija odklonila tekmo z našo državno reprezentanco, češ da v nogometu Jugoslovenci nismo dorasili Italijanom. Iz tega momenta je italijanski savez tudi predlagal dve tekmi: eno v Padovi, drugo v Napolj, ker je bil premočan, da bo naše moštvo v obeh mestih tepeno. Prišlo pa je drugače. Da smo imeli malo več sreče in boljši napad, bi bili zmagali tudi v Padovi.

Tekme v Julijeki Krajini.

— Trst: Edera : Fiume 3 : 2. Pri Ederi igra poljski reprezentativni vratar Goerltz. S. Gimnastika : CS Ponziana 5 : 2. — Pulj: US Grion : US Triestina 5 : 1.

— Naša reprezentanca v Rimu. Jugoslovenska reprezentanca je odpovala v Rim, kjer nastopi jutri v sredo proti reprezentanci mesta Rim. Po vsej priliki bo to tekma Zagreba proti Rimu. Iz Rima se vrača naša reprezentanca v petek in prispe na mejo v soboto. Najbrže igra nato naša reprezentanca eno tekmo v Ljubljani.

ZARNICA KOT OGNIEGASEC. Berlinu skenu inženjeru F. K. Lehmannu se je posrečilo konstruirati žarnico, ki ima v sebi tetraklorid kot sredstvo proti ognju. Pri izbruhu požara se vrže žarnica v ogenj in plamen takoj ugasne. — Lehmann dela te žarnice iz starih, pregorelih žarnic.

Poziv jugoslovenskim književnicima i umjetnicima

(Utemeljenje Jugoslovenske Sekcije »Association littéraire et artistique Internationale«.)

Zakonska zaštita prava literarnih i umjetničkih autora na njihovu duševnu svojino od eminentne su važnosti za razvitak naše kulture.

Ova zaštita treba da bude idealna i materijalna. Autor je suveren vlasnik i apsolutni gospodar literarnog i umjetničkog dela, koje je niklo u njegovoj duševnosti, a materijalno iskorišćivanje svog duševnog i fizičnog rada, pri čemu mu u praksi pomaže nakladnik, reproducent i raspčavač, treba da umjetniku i književniku pruži životna sredstva, da se nedjeljenoma snagom uzmogne posvetiti svome primarnom stvaralačkom pozivu.

V sveopćem je dakle interesu, da se ovo životno pitanje, koje je u našoj državi još sasvim nesredjeno, napokon riješi jednim zakonom o zaštiti autorskih prava, koji će i nama omogućiti, da kao posljednji stupimo u kolo svih kulturnih naroda svijeta. Samo zakon daje slobodu. Slobodna izmjena duševnih dobara sa inozemstvom, koja je danas zbog nepovjerenja u pravni sigurnosti kod nas veoma otežana, učinit će nam s jedne strane: razprostraniti će po svijetu preko tako stečenih veza djela naših zaštićenih autora.

Kod Ministarstva Prosvjete spremjen je načrt za zakon o zaštiti autorskih prava, o kojem će se tražiti mišljenje onih, kojih se zakon tiče, t. j. naših autora svih vrata književnosti i umjetnosti.

Ovi treba da se udruže u jednu jaku organizaciju, kako bi se njihova riječ uistinu uvažila pri konačnoj redakciji tog zakonskog načrta.

U tu svrhu bit će svakako najbolje, da se stvori Jugoslovenska Sekcija Međunarodnog Književnog i Umjetničkog Udruženja. Ovoj mogu pristupiti već postojeće organizacije i društva duševnih radnika, poduzeća na autorskom pravu zainteresovano kao i pojedinci. Kako taj pristup nije skopčan sa nikakvim poteškoćama, mora se očekivati, da ni jedan od Upravnih Odbora pojedinih organizacija neće propustiti priliku, da na tako laki način osigura interese svojih članova u tome velikom i moćnom Udruženju.

Na sastanku, koji je bio pozvan dne 11. oktobra o. g. u svrhu utemeljenja Jugoslovenske Sekcije Međunarodnog Književnog i Umjetničkog Udruženja, nisu stvoreni nikakovi zaključci, jer su prisutni delegati željeli, da dadu prilike i ostalim pozvanim organizacijama (napose onima izvan Zagreba) da aktivno sudjeluju kod utemeljenja.

Pozivaju se stoga ponovno sva književnička i umjetnička udruženja, organizacije na autorskom pravu interesiranih poduzetnika, kao i pojedine ličnosti, kojih se izravno ili neizravno tiče autorsko pravo, da izašaju svoga delegata (ili ovlaštenika u Zagrebu) na sastanak, koji će se održavati u srijedu dne 4. novembra o. g. u 6 sati navečer u prostorijama Društva Hrvatskih Književnika u Zagrebu, Gundulićeva 7/I.

*) Međunarodno Književno i Umjetničko Uruženje sa sjedištem u Parizu, osnovano je već god 1878. pod protektoratom Viktora Hugoa. Ono propagira ideju zaštite duševne svojine kao jednog od najsvetijih prava vlasništva. Kongresima, koje održava svake godine u raznim velikim gradovima svijeta, uspostavlja i podražuje Udruženje bratske veze među autorima svih naroda. Njegovim moćnim vezama ima da zahvalimo Bernsku Konvenciju za internacionalnu zaštitu autorskih prava, te zajamerna poboljšanja zakonskih ustanova za zaštitu duševne svojine u pojedinih državama.

Gospodarstvo

—g Anketa za udeležbo na razstavi v Filadelfiji. Naša trgovska zbornica je prevzela hvalavredno inicijativo, da organizira udeležbo slovenske industrije na veliki mednarodni razstavi v Filadelfiji, o kateri smo že poročali. V nedeljo dopoldne se je vršila v zborničnih prostorih tozadevna anketa, ki jo je otvoril predsednik g. Ivan Knez. Pozdravil je udeležence, med njimi zastopnika trgovskega ministristva tajnika Jaša Grgaševiča, zastopnika velikega župana ljubljanske občine dr. Ljubca, zastopnika velikega župana mariborske občine dr. Rateja in dr. Tajnika ministristva trgovine in industrije Grgaševiča je nato izprijem poročal o razstavi v Filadelfiji. V debato so posegli gg. Račić, arhitekt Kregar, prof. Vavpotič, podpredsednik zbornice Ogrin, tajnik dr. Windischer, Mohorčič in dr. Pless. Posebno pozornost zborovalcev je zbudil govor g. dra. Windischerja, ki je v izprijem govoru obrazložil gospodarski pomen razstav v inozemstvu, čiji važnost za gospodarsko propagando naše države je nedvomna. Z ozirom na neznatne stike naše države z Ameriko, kakor tudi na splošno stagnacijo v našem gospodarstvu ni pričakovati, da bi se udeležilo razstave v Filadelfiji mnogo razstavljavcev iz Jugoslavije. Zato je potrebna podpora od strani države. Inozemstvo sploh, osobito pa Amerika kot najbogatejša država nas premalo pozna in zato se moramo udeležiti takih prireditvev. Končno se je govornik zahvalil ministru trgovine in industrije dr. Kralju, da je poslal svojega zastopnika, obenem se je zahvalil v prisrčnih besedah tudi tajniku g. Grgaševiču, ki ga poznamo Slovenci ne le kot odličnega uradnika, temveč tudi kot velikega prijatelja našega gospodarstva. G. Grgaševič se je zahvalil za izjavo hvalnosti in priznanja, nakar je predsednik ankete zaključil.

—g Stanje Narodne banke dne 31. oktobra. V primeru z zadnjim izkazom o stanju Narodne banke je obtok novčaric zadnji teden oktobra narasel za 69.400.830 Din., tako, da znaša 6.157.989.070 Din. Bančna kovinska podloga je padla za 2 mil. 292.170 Din in znaša 509.824.116 Din. Posojila so se zvišala za 17.190.630 Din in znašajo 1.215.742.664 Din, obveznosti pa zbirajo računih pa znašale za 56.389.677 in znašajo 491.739.444 Din.

—g Vprašanje novega posojila. Beograjski listi poročajo, da jo ponudilo več finančnih skupin naši državi večje posojilo. O posojilih in znesku posojila ne da finančno ministristvo nobenih informacij. Finančni minister bi moral odpotovati v inozemstvo. V Parizu in Londonu naj bi stopil v osebne stike s finančnimi krogi tako, da bi se pričela pogajanja že po novem letu.

—g Zlato in srebro notri v dinarjih: fino zlato 1 kg 37.800, zlato 22 karatno 1 gram 35,85, zlato 20 kar. 1 gram 32,60, zlato 18 kar. 1 gram 29,35, zlato 14 karatno 1 gram 22,82, fino srebro 1 kg 1215, srebro 900/000 1 kg 1138, srebro 800/000 1 kg 1012.

—g Trgovske pogodbe med našo državo in Francijo ter Anglijo. Zbornica za trgovino obrt in industrijo v Ljubljani je po nalogu ministristva pričela z nabiranjem gradiva za trgovsko pogodbo s Francijo in Anglijo. V to svrhu je razposlala vsem interesentom ključ v evidenci, da stoji v trgovinskih stikih z imenovanimi državama, podrobne vprašalne pole glede podatkov za pripravo predlogov za carinsko-tarifni, ka-

kor tudi splošni in prometni del trgovinske pogodbe. Predvsem želi zbornica, da sporočijo tvrdke, kateri predmeti prihajajo v promet z Anglijo in Francijo za nje v posev in kakšna je sedanja carinska obremenitev teh vrst blaga v primeru z njihovo vrednostjo. Nadalje vabi zbornica vse interese, da poročajo zbornici o svojih dosedanjih skušnjah v trgovinskih stikih z Anglijo in Francijo in o ovirah ter neprilikah, ki so jih imeli v prometu z njima, kakor tudi o prevoznih stroških za posamezne vrste pošiljatev in sicer pri poštno-paketnem, kakor tudi pri železniškem prometu. Končno so zbornici potrebni podatki glede določb o izvoznih izpričevanjih, kakor tudi o prometnih in posredniških zvezah preko katerih se vrši trgovinski promet z Anglijo in Francijo. Radi opetovanjih sprememb v poslovnih stikih naproša zbornica vse interese, ki niso prečeli vprašalne pole, da prijavijo zbornici svoj naslov in vpošlejo obenem podatke na gornja vprašanja.

—g Carina na sladkor se znižuje. Sekcija za carinsko tarifo v finančnem odboru je razpravljala na zadnji seji o znižanju carine na sladkor. Sprejet je bil načelni predlog dr. Sečurova, da se carina zniža. Zda znaša 30 zlatih dinarjev od 100 kg kristala (3,30 Din od 1 kg), 40 zlatih dinarjev od 100 kg sladkorja v kockah (4,40 Din od 1 kg). Visoka carina je kriva, da je sladkor tako drag. Ta sklep mora odobriti še plenum finančnega odbora in narodne skupščine.

—g Naročila na račun reparacij. Na seji ministristkega sveta se je razpravljalo o reparacijskem vprašanju po Dawesovem načrtu. Po referatu dr. Rybafa mora naša država dobiti 10 milijonov zlatih mark, od katerih gre 6 milijonov na račun starih, 4 milijone pa na račun novih naročil.

—g Dostava naročenih praznih vagonov. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja vse interese, da se stanje razpoložljivih praznih vagonov na progah v Sloveniji zadnje dni tako izboljšalo, da je bilo vozovno vodstvo ljubljanske železniške direkcije v stanju kriti celokupno potrebo naročenih vagonov. Ker pa so naročila vagonov v zadnjem času padla je ostal še znaten del voznega parka na pr. v Savinjski dolini neizkoriščen, ker je bilo na vseh postajah od Otiškega vrha do Žalca naročenih samo 8 vagonov. Interesentom je torej zopet nudena možnost eksporta lesa in drugih proizvodov v polnem obsegu.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 13. novembra t. i. ponudbe za dobavo 3000 m² stukturnega trstja, do 17. novembra t. i. ponudbe za do bavo 1040 kom. mehke litine ter za dobavo 11 komadov Lutzovih peti. Predmetni po goji so na vpogled pri ekonomskem odelanju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 16. novembra t. i. pri direktilj državnih železnic v Subotici glede dobave gumijev cevi; do 24. novembra t. i. glede dobave materiala za gorilni stroj; do 26. novembra t. i. glede dobave 20.000 kom. volnenih blazin za lokomotive, tenderje in vagona. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Pianist ali pianistinja se išče za kavarno »Leon«.

To in ono

Zanimiva tožba

Kapitan angleške kraljevske garde Booth je vložil pri sodišču tožbo, v kateri zahteva, naj sodišče prisili njegovo ženo, da ga bo še nadalje ljubila. Kapitan, ki je dosegel svoj čin med vojno, se je poročil s hčerko bogatega trgovca. Žena je dobila za doto vilo in solidno svoto v gotovini. Zakonca sta se nastanila v villi, kjer sta srečno preživela do letošnje pomladi. Nesreča in pomladno brstenje je pa hotelo, da se je mlada žena zaljubila v drugega. Neki knjižničar je potkal na njeno srce. Kdor trka, temu se odpre. Tudi igralcu je mlada žena odprla svoje čuteče srce. Ko je prišlo njuno razmerje na dan, se je kapitan Booth izselil iz vile in vložil tožbo, da bi mu sodišče pomagalo do pravic zakonskega moža.

V svoji nestrpnosti pa ni mogel čakati sodne obravnave. Nekoč je prišel v vil in hotel govoriti z ženo. Ta ga je dala s pomočjo šoferja in vrtnarja postaviti na cesto. Kapitan Booth je razširil svojo tožbo tudi na ta čin in tako je prišlo do obravnave. Za nasilje nad tožiteljem sta bila šofer in vrtnar obsojena na denarno globo po en šilling, glede kapitana pa je sodišče odločilo, da nima pravice stopiti v stanovanje svoje žene, čeprav nista ločena.

Krvava ljubavna drama na Dunaju

V hotelu Belvedere na Landstrassen-Gürtelu na Dunaju se je v četrtek zvečer odigrala krvava ljubavna drama. V hotelu sta se nastanila neki mladenec in neka mladenka, katero so večeraj jutraj našli mrtvo v enosobni v nezvesti. Oba sta se ustrelila. Podrobnosti krvave tragedije so sledile:

V petek zvečer je prišel v omenjeni hotel mlad par, ki si je najel sobo ter se zaprl pred svetom. Nič ni kazalo, da nameravata mlada človeka v smrt. Ko se jutraj nista pojavila, so hotelski uslužbenici vdrli v sobo. Našli so ju slečena na postelji, oba sta bila zadeta v srce. Pozvana je bila takoj rešilna postaja, vendar je bila vsaka pomoč za mladenko že prepozna, dočim je mladenič, kateremu je krogla izstopila na hrbtu, se dihal. Prepeljali so ga v Rudolfov bolnico.

Iz raznih listin, ki so se našle pri obeh, je razvidno, da sta iz Grada in sicer 21 letni mediciner Ludvik Jakob ter 28 letna zasebnica Mici Platzer. Dejanje sta izvršila že v četrtek zvečer ob 10, vendar detonacije ni bilo čuti. Brezdomno je Jakob najprej ustrelil mladenko, nato pa naperil orožje proti sebi.

Od kod beseda »jazz«

Beseda »jazz«, ki se je pojavila po vojni, se je nagloma razširila po vsem svetu in candanes se piše o »jazz-godbi«, »jazz-kulturi«, »jazz-duhu« itd. V ves kulturni svet ji prešla ta beseda. Marsikdo je že ugibal, odkod pravzaprav izhaja. Neki londonski list podaja sedaj k besedi nastopno pojasnilo: V malem mestu neke južne države Sevrne Amerike je živel črn godbenik z imenom Charles, ki so ga lineovalci okrajšano »Chas«. Ta človek je bil ulet predbojevniki godbe črncev in njihovih plesov. Na novo sprejeta pesna godba je dobila ime po njem.

njem. Godba je prišla najprej kot »chase-godba« v New York, kjer se je pretvorila fonetičnim potom v »jazz-godbo« in to ime hodi sedaj po celim svetu okoli.

Osebnost žene

»Osebnost napravi človeka vplivnejšega in uspešnejšega kakor njegovi sosede in čar osebnosti se izliva kot fin parfem ter obdaja zlasti ženo s posebno mičnostjo. Zato je osebnost za ženo važnejša nego lepota in z njo čestokrat doseže več kakor z modrostjo. S svojo izrazito osebnostjo se povsje lahko do prijetnega stališča, pridobiva prijatelje, prijateljice, čestilce, ljubimce in moža.« Tako govori J. B. Wolcott v svoji knjigi, ki je baš izšla v Londonu o vrednosti osebnosti. Navaja vrsto vzgledov, ko so žene z močno osebnostjo dosegle velike uspehe in priporočila mladim damam, ki si hočejo priboriti dobro eksistenco, da naj gaje svojo osebnost. V ojačanje osebnosti priporoča, naj si žena vsak dan stavi določena vprašanja in nanja odgovori. Na primer: Ali nosiš barve, ki so tvojemu pojavu najprikladnejše? — Ali imaš toaleto, v kateri si res elegantna? — Ali si v hoji, v držanju, v frizuri in drugih podrobnostih izoblikovala svojo osebnost? — Ali je tvoje zdravje tako trdno, da zadoščae zahtevam tvojega poklica in tvoje pozicije? — Ali se držiš ravno? — Ali zveni tvoj glas prijetno, ali moraš poskusiti, da si svoj organ zboljšaš? — Ali ni tvoj smeh prazen ali neprieten? — Ali se izogibaš v svojih govorcih vseh navadnih in pretiranih izrazov? — Ali si vedno ljudna in postrežna pri svojem poslu? — Ali si v občevanju z ljudmi prijazna, taktna in odkritosrčna? — Pisatelj meni, da ako bi si žena vsak dan stala taka vprašanja, bi si prilagodila trdno osebnost in dosegla določeni ideal. Za pisatelja je idealna žena ona, ki stoji telesno in duševno na višku, je stara 35 let, visoka 165 cm in tehta 128 funtov.

Tutankamnova krsta odprta

Angleški listi poročajo, da bo znani egiptolog Carter v navzočnosti zastopnika Anglije in zastopnika Egipta dne 15. decembra otvoril kovinsko krsto, v kateri počiva mladi kralj Tutankamna. S tem svečanim činom bo kronan in zaključen uspeh lorda Carnavona, ki je odkril kraljevo grobnico v Luksoju. Lord Carnavon je, kakor znamo, z nenavadno žilavostjo več nego deset let iskali kraljevo grobnico in jo končno pred tremi leti odkril v bližini Luksoja. Otvoritev grobnice je dala ogromno dela in je trajala nad poldrugo leto. V roke raziskovalcev je padla masa neprecenljivih relikvij, katere so bile shranjene v muzeju v Kairu, ne da bi popreje vmes posegla angleška vlada.

Tragična smrt je med tem doletela lorda Carnavona in v grob sta mu sledila tudi dva zvesta njegova soraziskovalca in asistenta. Raziskovanja je nadaljeval egiptolog Carter, eden najtemeljitejših poznavalcev staroegipčanske kulture, ki je pred nekaj meseci odprl zadnja vrata grobnice, upajoč, da naletí na krsto legendarnega faraona. Egiptolog v svojem prepričanju ni bil razočaran. V sredini grobnice je stal krasi sarkofag in napis nad njim so pričali, da je mrtvec v krsti Tutankamon, naslednik kralja Ehnatona. Sarkofag so odprli.

mesto mumije pa je Carter našel na drugo kovinsko krsto, v kateri domnevno leži mumija. Ta kovinska krsta bo odprta dne 15. decembra. Prihodnji mesec dvigne o mumiji praviljčenega egiptovskega kralja iz groba, v katerem že počiva več nego pet tisoč let.

Angleška in egiptanska vlada se še ni sta zedinili o nadaljnji usodi zemeljskih preostankov kralja Tutankamna. Britanski muzej v Londonu in veliki egiptanski muzej v Kairu zahtevata balzamirano truplo glasovitega kralja zase. Verjetno je, da bo to pot morala popustiti egiptanska vlada in da bo mumija kralja Tutankamna romala v londonski muzej, kjer bo postavljena za stekleno okno. Z napetostjo se tako v Londonu, kakor v Kairu pričakuje 15. december.

Seveda pa tudi niso izključena presenečenja. Mogoče je vsekakor, da se v krsti niti ne nahaja mumija Tutankamna. Kakor znamo, je nedavno neki glasoviti ameriški egiptolog razrešil več hiroglifskih pisem, katere je baš naslovila vdova Tutankamna na kralja Hetitov. V teh pisemih je baš podjetna vladarica prosila kralja Hetitov, da naj ji pošlje enega svojih sinov, s katerim bi se poročila, v Egipt. Razrešenje hiroglifov je vzbudilo v krogih učenjakov veliko pozornost. Londonski listi poročajo, da gre za potvorbo, kajti razrešeni hiroglifi so bili nastali v mnogo poznejšem času in je brez dvoma, da niso od Tutankamne žene.

POZOR!

Opozorjate se, da eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali sivo) »ključ«
traja kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in preprečite se. — Nogavice brez žiga »ključ« so ponarejene!

* Brade grenadirjev v blazini za zibel. Ko je bavarski princ Maksimilijan po rojstvu svojega sina, poznejšega kralja Ludvika I. Bavarskega, pregledoval svoj regiment »Elzas«, se je silno razjezil, ko je videl pred seboj grenadirje brez brad. On je strogo zapovedal, da mora vse moštvo nositi brade. Tu pa sta stopila pred njega dva korporala in mu izročila blazino za zibel nevrojenčka in ta blazina je bila napolnjena z bradami grenadirjev. Princ Maksimilijan se je nasmejale, sprejel poklonjeno blazino, pohvalil grenadirje in ukazal, da jim moralo kralju zrasti nove brade.

* Stanovanja za družine s številno dečo. Društvo za gradbo družinskih hiš v Carrihu je ob Friesenbergu postavilo stanovanjske kolonije za družine s številno dečo. Takoj se je pokazalo, da se s tem preskrba velikih družin s stanovanjem izbornorešuje. Dostoj je tam 58 enodružinskih hiš in 6 dvodružinskih. Kolonija se nahaja sredi sadnega drevja in kaže vsesokoli prav prijazno lice. Hiše so opremljene moderno in so poceni. Najemina za enodružinsko hišo stane največ 1350 frankov. Pri vsaki hiši je še 300 do 1000 m² zemljišča za vrtove. Nadalje je neka stanovanjska družba postavila prvo skupino 44 stanovanj. Tako je okoli Friesenberga nastalo že malo mestce. Sedaj mislijo še na zgradbo prometnega omrežja z mestom. Tako Švicariji uspešno rešujejo stanovanjsko bedo.

Specijalna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev LUDOVIK BARAGA, LJUBLJANA Telefon 930 Selenburgova ulica

Pletilne stroje

lastnega in najnovejšega patenta

nemškega izdelka, poljubne vrste najfinišne kakovosti, kakor tudi navijalne krtačne aparate z vsemi potrebščinami, popolni pouk v pletenju na željo s stanovanjem, popravila na popravilnost vseh starejših strojev, tudi v vabi na ogled strojev v lastni zalogi kot najboljše reklamo in sigurno pridobitev vsakega reflektanta.

Fran Kos v Ljubljani, Židovska ulica štev. 5. Zastopnik največjih tovarov za Jugoslavijo.

Kupujte srečke za Sokolski Tabor!!

Dr. Tone Jamar

se je preselil na Mikošičevo cesto, novo palačo OUZD (bolniška blagajna) nasproti sodolji.

ARGUS
ARGUS

je naš najboljši domači informacijski zavod ima v vseh mestih zanesljive poverljivosti daje informacije o vsem, posebno pa še o imovnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnih oseb — Informacije so točne, izprijemne in brez se nahaja v vuku Karadžića ul. 11, Beograd —ov telefon je 6-25, a brzojavni nasl. Argus

Edino najboljši šivalni stroji so to Josip Petelinca
znamke GRITZER, ADLER, PHONIX za rodbino, obrt in industrijo. — Posamezni deli za stroje in kolese, Lamerz igle. Istotam najboljši švicarski pletilni stroji DUBIED
LJUBLJANA 1041 blizu Prešernovega spomenika

Krojače za veliko delo sprejme oblačilnica Ceh. Ponikve-Trebnje, Dolenjsko.

Posojilo da miren zakonski par brez otrok za stanovanje 1—2 sob s kuhinjo; najraje v Rožni dolini ali na Tržaški cesti. — Dopisi pod »Snažnost/245« na upravo »Slov. Naroda«.

Strojepiska zmožna slovenskega in nemškega jezika — išče službo; gre tudi na deželo. Ponudbe pod »Strojepiska/247« na upravo »Slov. Naroda«.

Strojar in mehanik oženjen brez otrok, prvovrstna moč, zdrav, išče mesto strojnika pri večjem podjetju. — Ponudbe na: g. Ivana Kataliniča, brodograditelja v Troglu (Dalmacija). 4211

Blagajničarka z večletno prakso išče službo v trgovini ali hotelu; gre tudi izven Ljubljane. — Dopisi pod »Blagajničarka/4237« na upr. »Slov. Naroda«.

Železna postelja kompletna — se ugodno proda. Dopisi pod »Postelja/4246« na upravo »Slov. Naroda«.

Opremljeno sobo s hrano oddam solidnemu gospodu. Dopisi pod »Soba s hrano/4244« na upravo »Slov. Naroda«.

2500 Din posojila išče uradnik proti mesečni vrtilvi Din 500.— z obrestmi. — Dopisi pod »Din 2500/4243« na upr. »Slov. Naroda«.

Skladiščnik z dolgoletno prakso, izurjen v specerijski trgovini — išče mesto pri večji tvrdki. — Dopisi pod »Skladiščnik 4282« na upravo »Slov. Nar.«.

Posestvo (rodovitno) eno uro od železniške postaje, na lepem kraju tik farne cerkve, 4 orale vinograda, 5 oralo sadonosnika, nji ve, velik travnik, ugodno napredaj. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Stajersko/4188«.

Sukno in velour za plašče

Doubl za površine sukno

Kamgarn in modal ševijet

za moške in ženske obleke in drugo manufakturno blago v veliki izbiri po zanesljivi nizki ceni priporoča občnoznan tvrdka

— R. MIKLAUC, »Pri škofu, Ljubljana —

Zunanjim naročnikom se dopolnjuje vzorci na zahtevo poštno preste.

Naznanilo preselektve cvetličarne Herzmannsky

P. n. občinstvu vljudno naznanjam, da sem se preselil iz Prešernove ulice 5 na Start trg 3

Obenem se vsem cenj. odjemalcem zahvaljujem za zaupanje ter se priporočam še naprej za okusno urejanje svežih cvetlic, šopkov in vencev po nizki ceni.

ČAJ K. I. G. POPOFF

so zopet dobi v vseh bolših trgovinah

Gen. zastop: C. C. Latifak S. C., Zagreb, Vauška 46-a, telef. 2-73

SALAMA

prvovrstna nova roba povsem zrela se dobiva povsod

Prva hrvatska tovarna salame, sušenega mesa in masti

M. GAVRILOVIĆ sinovi d. d., Petrinja

Generalno zastopstvo za Slovenijo:

R. BUNC IN DRUG, Ljubljana — Celje.

